

Sygn. akt II CSK 746/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska (przewodniczący)

SSN Bogumiła Ustjanicz

SSN Karol Weitz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa M. G., J. J. i E. K.
przeciwko Stowarzyszeniu (...) w Ł.
o uchylenie uchwał stowarzyszenia oraz o stwierdzenie nieistnienia uchwał
stowarzyszenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 20 grudnia 2018 r.,
skargi kasacyjnej powoda E. K.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 9 czerwca 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

oddala skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 11 sierpnia 2014 r., wniesionym do Sądu Rejonowego w Ł.,
powodowie J. J., M. G. i E. K. wniosli o stwierdzenie nieważności uchwał Walnego
Zgromadzenia Stowarzyszeniu (...) w Ł. (dalej jako: „S(...)"). Na mocy

postanowienia z dnia 19 sierpnia 2014 r. Sąd Rejonowy przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Ł.

W piśmie z dnia 23 października 2014 r. powodowie, odpowiadając na wezwanie do uzupełnienia braków pozwu, wskazali wyraźnie, że wnoszą o uchylenie i unieważnienie uchwał objętych pozwem. Zarządzeniem z dnia 26 listopada 2014 r. dokonano zwrotu pozwu. Postanowieniem z dnia 26 stycznia 2015 r. Sąd Apelacyjny uchylił zarządzenie z dnia 26 listopada 2014 r. Pismami z dnia 30 marca 2015 r. i z dnia 9 kwietnia 2015 r. powodowie uzupełnili braki pozwu, wskazując na konieczność uchylenia i unieważnienia następujących uchwał Walnego Zgromadzenia S(...) z dnia 26 kwietnia 2014 r. i z dnia 17 maja 2014 r.: 1) uchwały nr 1 w przedmiocie uznania za nieważną uchwały z dnia 21 grudnia 2013 r. w przedmiocie wykluczenia z S(...) J. L., 2) uchwały nr 2 w przedmiocie zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2013 r. zamykającego się po stronie aktywów i pasywów sumą bilansową 9 949 504,79 zł, 3) uchwały nr 3 w przedmiocie nieudzielenia absolutorium Zarządowi z działalności za 2013 r., 4) uchwały nr 4 w przedmiocie powołania na stanowisko Prezesa K. W., 5) uchwały nr 5 w przedmiocie powołania w skład Zarządu R. T., A. M., M. M. i A. W., 6) uchwały nr 6 w przedmiocie odwołania ze składu Komisji Rewizyjnej A. B. i 7) uchwały nr 7 w przedmiocie przyjęcia w poczet członków czynnych S(...) P. C. i A. C.

Pismem z dnia 12 sierpnia 2015 r. pełnomocnik powodów oświadczył, że powodowie modyfikują pozew w ten sposób, że w miejsce powództwa o stwierdzenie nieważności uchwał nr 1-7 Walnego Zgromadzenia S(...) wnoszą o stwierdzenie nieistnienia uchwał nr 2-7 Walnego Zgromadzenia S(...). Zarządzeniem z dnia 4 września 2015 r. pełnomocnik został wezwany do wyjaśnienia, czy w zakresie powództwa o stwierdzenie nieważności uchwał cofa powództwo, a jeżeli tak, to czy zrzeka się w tym zakresie roszczenia w terminie 14 dni pod rygorem uznania, że popiera także pierwotne żądanie o stwierdzenie nieważności uchwał. Ponadto pełnomocnik został wezwany do opłacenia powództwa o ustalenie nieistnienia uchwał S(...) przez uiszczenie kwoty 1 200 zł po rygorem zwrotu pozwu. W piśmie procesowym z dnia 28 września 2015 r.

pełnomocnik podał, że popiera i potwierdza dokonaną modyfikację powództwa i załączył dowód zapłaty opłaty.

Na rozprawie w dniu 9 marca 2016 r. pełnomocnik powodów domagał się ustalenia nieistnienia uchwał. Dodatkowo oświadczył, że nie popiera powództwa w pierwotnym kształcie, tj. o uchylenie uchwał, gdyż wedle jego wiedzy opłata co do tego żądania została zwrócona. Przewodnicząca zwróciła uwagę, że decyzja co do tej opłaty pozostawiona została do czasu wydania orzeczenia kończącego sprawę i wezwwała pełnomocnika powoda do wypowiedzenia się, czy w związku z tym cofa powództwo o uchylenie uchwał. Pełnomocnik nie chciał złożyć oświadczenia o cofnięciu powództwa pierwotnie wniesionego i oświadczył tylko, że go nie popiera.

Wyrokiem z dnia 9 marca 2016 r. Sąd Okręgowy w Ł. oddalił powództwo o uchylenie uchwał Walnego Zgromadzenia S(...) (pkt 1) oraz o stwierdzenie ich nieistnienia (pkt 2).

Sąd ustalił, że na Walnym Zgromadzeniu S(...) w dniu 26 kwietnia 2014 r. i w dniu 17 maja 2014 r. podjęte zostały uchwały nr 1-7 objęte pozwem w pierwotnym jego kształcie.

Wobec zgłaszanych wątpliwości co do członkostwa w S(...) niektórych osób organ nadzorujący - Prezydent Miasta Ł. wystąpił do sądu rejestrowego o udzielenie Zarządowi upomnienia. Wniosek ten Sąd Rejonowy oddalił postanowieniem z dnia 22 lipca 2015 r.

W ocenie Sądu powodowie, będący członkami S(...), zgłosili dwa żądania - o uchylenie wymienionych uchwał nr 1-7 ze względu na ich nieważność i o stwierdzenie (ustalenie) nieistnienia tych uchwał nr 2-7. Wobec oświadczenia pełnomocnika powodów, że wprawdzie nie popiera pierwszego z tych żądań, ale odmawia cofnięcia powództwa w odniesieniu do niego, Sąd przyjął, że musi rozpoznać oba żądania. Pełnomocnik powodów nie zrzekł się roszczenia w zakresie żądania uchylenia uchwał. Przyjęcie, że - zmieniając powództwo i zastępując pierwotne roszczenie roszczeniem nowym - w sposób dorozumiany cofnął powództwo co do pierwotnego roszczenia, nie mogło więc prowadzić do zaniechania rozpoznania żądania uchylenia uchwał, ponieważ cofnięcie

powództwa bez zrzeczenia się roszczenia przez powodów w braku zgody S(...) było procesowo bezskuteczne.

W ocenie Sądu powodowie nie mieli legitymacji do wystąpienia z żądaniem uchylenia uchwał. W świetle art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. - Prawo o stowarzyszeniach (jedn. tekst: Dz. U. z 2015 r., poz. 1393 ze zm., dalej jako: „p.s.”) sąd może uchylić uchwałę stowarzyszenia na wniosek organu nadzorującego lub prokuratora. Prawo o stowarzyszeniach nie przyznaje członkom stowarzyszenia uprawnienia do wytoczenia powództwa o uchylenie, stwierdzenie nieważności lub ustalenie nieistnienia uchwały. Wyłączny jest tryb publicznoprawnego nadzoru, który określa art. 29 p.s. Orzecznictwo przyjmuje, że członek stowarzyszenia zaskarżyć uchwałę jedynie wtedy, gdy dotyczy ona jego członkostwa, co w niniejszej sprawie nie zachodzi.

Odnosząc się do żądania stwierdzenia (ustalenia) nieistnienia uchwał (art. 189 k.p.c. i art. 58 k.c.) Sąd podkreślił, że z jednej strony istnieje tryb nadzoru określony w art. 29 p.s., który jest realizowany - zgodnie z art. 32 p.s. - w postępowaniu nieprocesowym na wniosek organu nadzorującego lub prokuratora, a z drugiej strony w Prawie o stowarzyszeniach nie przewidziano innej możliwości zakwestionowania uchwał organów stowarzyszenia niż określona w art. 29 p.s. Nie ma wobec tego podstaw do stosowania w drodze analogii rozwiązań przewidzianych w innych ustawach, w szczególności w ustawie - Kodeks spółek handlowych lub ustawie - Prawo spółdzielcze.

Sąd wskazał również, że według judykatury art. 189 k.p.c. nie może być podstawą żądania przez członka stowarzyszenia ustalenia nieistnienia uchwały organu stowarzyszenia nie dotyczącej jego członkostwa. Interes prawny członka nie obejmuje zaskarżenia uchwał władz stowarzyszenia, które nie dotyczą jego praw i obowiązków wynikających z treści tego stosunku. W sprawie chodzi o uchwały, które dotyczą absolutorium lub wyboru władz S(...), a podnoszone wobec nich zarzuty odnoszą się do składu członkowskiego S(...), stosunku członkostwa w S(...) innych osób niż powodowie, badania uprawnień i kompetencji członków zarządu, a także funkcjonowania innych organów S(...). Są to sprawy poddane nadzorowi, który w świetle art. 29 i 32 p.s. realizowany jest przez sąd rejestrowy na wniosek

organu nadzorującego lub prokuratora. Nie ma możliwości poddania tych kwestii rozpoznaniu w procesie cywilnym z inicjatywy poszczególnych członków stowarzyszenia w dowolnej sprawie. Ponadto w ocenie Sądu nie ma powodów do zbadania wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego członków zarządu S(...), skoro były one przedmiotem orzeczeń sądu rejestrowego o dokonaniu wpisu. Na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 8 sierpnia 2014 r. wpisane zostały w Krajowym Rejestrze Sądowym zmiany wynikające z objętych powództwem uchwał.

Według Sądu nie było podstaw do zawieszenia niniejszego postępowania z powodu zawisłości sprawy I C (...) toczącej się przed Sądem Okręgowym w Ł. z powództwa powodów przeciwko S(...) o ustalenie nieistnienia członkostwa w S(...) M. C., J. B. i J. D., gdyż rozstrzygnięcie niniejszej sprawy jest niezależne od wyniku sprawy I C (...).

Sąd uznał ponadto, że wniosek o wydanie wyroku wstępnego w odniesieniu do regulacji statutowych podlegał oddaleniu, gdyż nie spełniał wymagań określonych w art. 318 § 1 k.p.c.

Apelację od wyroku z dnia 9 marca 2016 r. złożył E. K. Sąd Apelacyjny w (...) apelację tę oddalił wyrokiem z dnia 9 czerwca 2017 r.

Odrzucając zarzuty naruszenia art. 187 § 1 pkt 1 i art. 321 § 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny uznał, że Sąd Okręgowy - wyrokując co do żądania uchylenia uchwał (pkt 1 zaskarżonego wyroku) - nie orzekł ponad żądanie. Sąd Apelacyjny podzielił pogląd Sądu Okręgowego, że w razie zmiany powództwa polegającej na zgłoszeniu nowego roszczenia zamiast roszczenia dotychczasowego przedmiotem sporu staje się tylko nowe roszczenie. W takiej sytuacji następuje cofnięcie powództwa co do pierwotnego roszczenia, co wymaga dochowania wymagań, które określa art. 203 k.p.c. Skuteczność takiego cofnięcia wymaga więc zgody pozwanego, chyba że jest połączona ze zrzeczeniem się roszczenia. Pełnomocnik powodów nie cofnął powództwa w zakresie roszczenia o uchylenie uchwał. Nawet, gdyby przyjąć, że dokonana przez niego modyfikacja powództwa zawiera rezygnację z pierwotnego powództwa, to wobec braku zrzeczenia się roszczenia i braku

zgody pozwanego nie mogła ona stanowić jego skutecznego cofnięcia. Zasadnie w związku z tym Sąd Okręgowy orzekł (także) o żądaniu uchylenia uchwał.

Oceniając zasadność tego żądania Sąd Apelacyjny podtrzymał pogląd Sądu Okręgowego, że w świetle art. 29 i art. 32 p.s. powodowie nie mieli legitymacji do żądania uchylenia uchwał.

Podobnie Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu Okręgowego, że art. 189 k.p.c. nie może być podstawą żądania stwierdzenia (ustalenia) nieistnienia uchwał stowarzyszenia z wyjątkiem uchwał dotyczących członkostwa powoda w stowarzyszeniu, tj. ingerują w jego prawa i obowiązki członkowskie. Właściwa jest tu droga określona w art. 29 i art. 32 p.s. W Prawie o stowarzyszeniach brak regulacji odpowiadających przepisom art. 249, art. 252, art. 422 i art. 425 k.s.h. lub art. 42 ustawy - Prawo spółdzielcze. Żadna z uchwał objętych pozwem przez powodów nie dotyczyła ich stosunku członkostwa w S(...).

Skargę kasacyjną od wyroku z dnia 9 czerwca 2017 r. wniósł E. K. Zarzucił naruszenie art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2018 r., poz. 300 ze zm., dalej jako: „u.k.s.c.”), art. 29 p.s., art. 45 ust. 1 Konstytucji, art. 32 Konstytucji w związku z art. 189 k.p.c., art. 2 Konstytucji w związku z art. 189 k.p.c., art. 189, art. 365 § 1 i art. 40 k.p.c., art. 29 p.s. w związku z art. 189 k.p.c., art. 2, art. 7 i art. 32 Konstytucji, art. 130 w związku z art. 5 i z art. 391 § 1 oraz art. 386 § 3, art. 130 § 1 w związku z art. 5 i art. 391 § 1 oraz art. 386 § 3 w związku z art. 397 § 2, art. 187 § 1 pkt 1, art. 187 § 1 pkt 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 386 § 3, art. 321 w związku z art. 391 § 1 i art. 386 § 3, art. 98 § 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 386 § 3 w związku z art. 397 § 2 oraz art. 318 § 1 k.p.c. Skarżący zarzucił też nieważność postępowania z powodu pozbawienia go możliwości obrony jego praw wskazując na art. 379 pkt 5 k.p.c. Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzuty skarżącego podniesione w skardze kasacyjnej koncentrują się na dwóch kwestiach. Pierwsza kwestia dotyczy tego, czy w sprawie należało

orzekać zarówno w przedmiocie żądania uchylenia uchwał nr 1-7, jak również w przedmiocie żądania stwierdzenia (ustalenia) nieistnienia uchwał nr 2-7, jak uczyniły to Sądy obu instancji, czy też tylko w przedmiocie żądania stwierdzenia (ustalenia) nieistnienia uchwał, jak uważa skarżący. W tym zakresie skarżący podniósł zarzuty naruszenia art. 80 ust. 1 u.k.s.c., art. 29 p.s., art. 130 § 1 w związku z art. 5 i art. 391 § 1 oraz art. 386 § 3, art. 130 § 1 w związku z art. 5 i art. 391 § 1 oraz art. 386 § 3 w związku z art. 397 § 2, art. 187 § 1 pkt 1, art. 187 § 1 pkt 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 386 § 3, art. 321 w związku z art. 391 § 1 i art. 386 § 3, art. 98 § 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 386 § 3 w związku z art. 397 § 2 k.p.c. Z kwestią tą wiąże się twierdzenie skarżącego o mającej zachodzić - w jego ocenie - nieważności postępowania z powodu pozbawienia możliwości obrony jego praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.). Druga kwestia dotyczy możliwości wystąpienia z żądaniem stwierdzenia (ustalenia) nieistnienia uchwał nr 2-7 na podstawie art. 189 k.p.c. w sytuacji, w której w ustawie - Prawo o stowarzyszeniach takiej możliwości nie przewidziano, lecz uregulowano instytucję publicznego nadzoru, w którego ramach sąd rejestrowy na wniosek organu nadzorującego lub prokuratora może orzec o różnych środkach w stosunku do stowarzyszenia, w tym także o uchyleniu uchwał jego organów. W tym zakresie skarżący podniósł zarzuty naruszenia art. 32 w związku z art. 189 k.p.c., art. 2 w związku z art. 189, art. 189, art. 365 § 1 i art. 40 k.p.c. oraz art. 29 w związku z art. 189 i art. 318 § 1 k.p.c.

Podnosząc zarzuty należące do pierwszej grupy skarżący twierdzi, że Sądy obu instancji nie powinny były orzekać w przedmiocie żądania uchylenia uchwał nr 1-7, gdyż nie zostało ono skutecznie zgłoszone, a po zmianie powództwa dokonanej przez pełnomocnika powodów jedynym przedmiotem postępowania stało się żądanie stwierdzenia (ustalenia) nieistnienia uchwał nr 2-7. Pogląd ten nie jest prawidłowy. Sądy obu instancji trafnie przyjęły, że - w okolicznościach sprawy - przedmiotem procesu były ostatecznie dwa żądania, tj. żądanie uchylenia - z powodu nieważności - uchwał nr 1-7 oraz żądanie stwierdzenia (ustalenia) nieistnienia uchwał nr 2-7.

Powodowie pierwotnie wnioskowali o stwierdzenie nieważności uchwał nr 1-7. W toku uzupełniania braków pozwu skonkretyzowali żądanie wnosząc o uchylenie i unieważnienie uchwał. Powództwo obejmujące takie żądanie zostało przez powodów opłacone. Potem ich pełnomocnik podjął próbę zmiany powództwa (art. 193 k.p.c.), polegającej na zastąpieniu pierwotnego żądania żądaniem stwierdzenia (ustalenia) nieistnienia uchwał nr 2-7. Sąd próbował skonkretyzować jego stanowisko, do czego ostatecznie doszło na posiedzeniu wyznaczonym na rozprawę w dniu 9 marca 2016 r. Pełnomocnik oświadczył wtedy z jednej strony, że domaga się ustalenia nieistnienia uchwał nr 2-7, a z drugiej strony nie cofnął żądania uchylenia uchwał nr 1-7, choć stwierdził, że go nie popiera. Musiało to prowadzić do konkluzji, że przedmiot postępowania stanowią ostatecznie oba żądania. Należało przyjąć, jak uczyniły to Sądy obu instancji, że próba zmiany powództwa podjęta przez pełnomocnika - jako polegająca na zastąpieniu dotychczasowego roszczenia nowym roszczeniem - musiała być oceniana nie tylko w świetle art. 193 k.p.c., ale również w świetle art. 203 k.p.c., skoro obejmowała jednocześnie dorozumiane cofnięcia powództwa co do pierwotnego żądania (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 1988 r., III CZP 24/88, OSNC 1989, nr 9, poz. 138, i z dnia 8 marca 2007 r., III CZP 165/06, MoP 2007, nr 21, s. 1195, oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2015 r., IV CSK 188/14, nie publ.). Pełnomocnik powodów utrzymując, że nie cofa powództwa w zakresie pierwotnego żądania doprowadził jednak do tego, że zmiana powództwa przekształciła się w wystąpienie z nowym roszczeniem obok - a nie zamiast - dotychczasowego roszczenia. W efekcie przedmiotem postępowania pozostało nadal żądanie uchwał nr 1-7 i stało się nim zarazem żądanie stwierdzenia (ustalenia) nieistnienia uchwał nr 2-7.

Zarzuty naruszenia art. 80 ust. 1 u.k.s.c., art. 29 p.s., art. 130 § 1 w związku z art. 5 i art. 391 § 1 oraz art. 386 § 3, art. 130 § 1 w związku z art. 5 i art. 391 § 1 oraz art. 386 § 3 w związku z art. 397 § 2, art. 187 § 1 pkt 1, art. 187 § 1 pkt 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 386 § 3, art. 321 w związku z art. 391 § 1 i art. 386 § 3, art. 98 § 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 386 § 3 w związku z art. 397 § 2 k.p.c. są wobec tego w całości nieuzasadnione. Nie zachodzi także nieważność postępowania z powodu pozbawienia możliwości obrony praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.).

Abstrahując od tego, czy w istocie ewentualne rozpoznanie przez sąd danego roszczenia z urzędu (bez żądania) strony może prowadzić do pozbawienia jej możliwości obrony, stwierdzić należy, że w okolicznościach sprawy sytuacja taka nie wystąpiła.

Przedstawiając zarzuty należące do drugiej grupy skarżący utrzymuje, że należy przyjąć, iż każdy członek stowarzyszenia - na podstawie art. 189 k.p.c. - powinien mieć możliwość żądania sądowego stwierdzenia (ustalenia) nieistnienia uchwały jego organów, w tym walnego zgromadzenia. Na uzasadnienie powołuje okoliczność, że wcześniej w innych sprawach Sąd Okręgowy w Ł. przyjmował i rozpatrywał powództwa wniesione na podstawie art. 189 k.p.c. w tym zakresie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przesądzono, że powództwo o ustalenie (art. 189 k.p.c.) nie może być wykorzystywane przez członka stowarzyszenia w celu żądania ustalenia nieistnienia uchwały władz stowarzyszenia nie dotyczącej jego stosunku członkostwa. Ustawodawca przyznał kompetencje w tym zakresie organom nadzorującym stowarzyszenia, zatem należy przyjąć *a contrario*, że wyłączył prawo członków do wzruszania uchwał (art. 29 i art. 32 p.s.). Ingerencja sądu w działalność organizacji pozarządowej, działającej w formie stowarzyszenia, jest wyjątkowa i musi uwzględniać jej autonomiczny i samorządny charakter. Pamiętać ponadto należy, że zaskarżenie uchwały na podstawie art. 189 k.p.c. nie podlegałoby jakimkolwiek ograniczeniom czasowym, wobec czego dopuszczenie na podstawie tego przepisu do tego, aby każdy członek stowarzyszenia mógł podważać poszczególne uchwały jego władz, w praktyce oznaczałoby, że możliwe jest podważanie całej wieloletniej nawet działalności stowarzyszenia. Z założeniem, że powództwo o ustalenie nie może być wykorzystane poza wypadkami, w których chodzi o członkostwo w stowarzyszeniu, harmonizuje brzmienie art. 40 k.p.c., w którym mowa o właściwości sądów w sytuacji, w której chodzi o powództwo ze stosunku członkostwa w stowarzyszeniu. Ponadto, co istotne, ewentualny wyrok, który zapadłby na podstawie art. 189 k.p.c. w braku wyraźnej regulacji (por. art. 254 § 1 i § 4 oraz art. 427 § 1 i § 4 k.s.h. oraz art. 42 § 9 ustawy - Prawo spółdzielcze), wywoływałby skutki wyłącznie między stronami, a nie w stosunku do pozostałych członków stowarzyszenia (por. uchwałę

składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2015 r., III CZP 27/15, OSNC 2016, nr 3, poz. 31, i postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2016 r., III CSK 182/15, OSNC-ZD 2017, nr 3, poz. 57).

Biorąc pod uwagę powyższe należy wskazać, że właściwą drogą, na której mogłaby zostać poddana ocenie skuteczność uchwał nr 2-7, jest droga przed sądem rejestrowym, inicjowana przez organ nadzorujący lub prokuratora (art. 29 i art. 32 p.s.). Nie ma z kolei możliwości, aby uchwały te były kwestionowane przez każdego z członków S(...), w tym także skarżącego, w drodze indywidualnych powództw, które byłyby inicjowane na podstawie art. 189 k.p.c. Żadna z uchwał nr 2-7 nie dotyczy praw lub obowiązków skarżącego (szerzej - powodów w niniejszej sprawie) z tytułu członkostwa w S(...). W kontekście tej oceny nie ma znaczenia okoliczność, na którą powołał się skarżący, że wcześniej w innych sprawach inni członkowie S(...) mieli skutecznie uzyskiwać tą drogą podważenie uchwał władz S(...). Okoliczność, że w innej sprawie, w której rozstrzygana była taka sama kwestia prawna - na skutek błędu w stosowaniu prawa - zapadło orzeczenie określonej treści, nie uzasadnia w myśl art. 32 Konstytucji prawa innych osób, znajdujących się w identycznej sytuacji, do uzyskania takiego samego rozstrzygnięcia.

Okoliczność, że uchwały władz stowarzyszenia mogą być podważane tylko w trybie określonym w art. 29 i art. 32 p.s., a nie (także) przy zastosowaniu powództwa z art. 189 k.p.c., jeśli nie dotyczą członkostwa w stowarzyszeniu, powoduje, że nie może być również dokonywana *ad casu*, tj. na potrzeby określonej sprawy, ocena tych uchwał. Powoduje to, że nie można w sprawie takiej, jak niniejsza, podważać uchwały walnego zgromadzenia o wyborze prezesa stowarzyszenia, a tym samym - nie można doszukiwać się z tego tytułu podstawy nieważności postępowania, która miałaby wynikać z okoliczności, że stowarzyszenie nie ma organu powołanego do jego reprezentacji, co próbował czynić skarżący w niniejszym postępowaniu, a także w postępowaniu kasacyjnym.

Z przedstawionych powodów za niezasadne należało również uznać zarzuty naruszenia art. 32 w związku z art. 189 k.p.c., art. 2 w związku z art. 189, art. 189, art. 365 § 1 i art. 40 k.p.c. oraz art. 29 w związku z art. 189 art. 32 w związku z art.

189 k.p.c., art. 2 w związku z art. 189, art. 189, art. 365 § 1 i art. 40 k.p.c. oraz art. 29 w związku z art. 189 k.p.c.

Odrębną kwestią jest zarzut naruszenia art. 318 § 1 k.p.c. Skarżący uważa, że przepis ten został naruszony, ponieważ Sąd pierwszej instancji nie uwzględnił jego wniosku o wydanie wyroku wstępnego w kwestii sprzeczności z prawem postanowień statut S(...). Zarzut ten nie może odnieść skutku po pierwsze, dlatego, że skarżący sformułował go wadliwie - nie powiązał go z naruszeniem odpowiedniego przepisu o postępowaniu przed sądem drugiej instancji (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2015 r., III CSK 153/14, nie publ., z dnia 11 lutego 2016 r., V CSK 344/15, nie publ., i z dnia 2 lutego 2018 r., II CSK 287/17, nie publ.), a po drugie, dlatego, że ocena, czy wydać wyrok wstępny należy do sądu orzekającego w sprawie, w związku z czym wniosek strony nie jest w tym zakresie dla sądu wiążący, a zaniechanie wydania wyroku wstępnego nie ma wpływu na wynik sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2008 r., II PK 200/07, OSNP 2009, nr 11-12, poz. 143). Przesłanką wydania wyroku wstępnego jest ponadto możliwość wyodrębnienia samej zasady i spornej wysokości żądania, co w okolicznościach sprawy nie miało miejsca, gdyż nie można kwestii zgodności z prawem postanowień statutu S(...) traktować jako zasady, a kwestii podstaw do stwierdzenia nieistnienia zaskarżonych uchwał jako dotyczącej „wysokości” żądania.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c., orzekł, jak w sentencji.